

ස්වයං අධ්‍යනයට අත්වැලක්

- I. ශ්‍රේණිය :- 7 ශ්‍රේණිය
- II. වාරය :- දෙවන වාරය
- III. නිපුණතා මට්ටම :- 6.1 පෙරහැර හා සබැඳි පසුබිම අධ්‍යයනය කරමින් සුවිශේෂී ලක්ෂණ විවාරය කරයි
- IV. ක්‍රියාකාරකම :- 6.1 කතරගම දේවාල පෙරහැරෙහි අසිරිය අගයමු

සැකසුම :- නර්තනාවාරිණී
ඉනෝකා සී. කමුරුපිටිය
මප/වත්/නාපාන කණිෂ්ඨ විද්‍යාලය

මෙහෙයවීම :- නර්තන අංශය
චන්දේගම අධ්‍යාපන කලාපය

උපදෙස්

මෙය ලිඛිත පාඩමකි. මෙම පාඩම වැඩිදුරටත් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා පාසලේ ගුරු ඇසුර ලබාගත යුතුය.

හැඳින්වීම

- ☐ පෙරහැර ලාංකේය සංස්කෘතියෙහි සුවිශේෂී අංගයකි. අතීතයේ සිටම විවිධ ආගමික හා සංස්කෘතික උත්සව සඳහා පෙරහැර පවත්වා ඇති බව පුරාණ මූලාශ්‍ර වලින් පැහැදිලි වේ.
- ☐ වර්තමානය තුළදී දළදා මාලිගාව, සීනිගම දේවාලය, රත්නපුර මහ සමන් දේවාලය ආදී ස්ථාන මුල්කොට ගෙන ද වාර්ෂික පෙරහැර මංගල්‍යයයන් පවත්වනු ලබයි.
- ☐ මෙම පාඩම තුළින් අප බලාපොරොත්තු වන්නේ, කතරගම දේවාලය මූලික කරගනිමින් පවත්වන කතරගම දේවාල පෙරහැර පැවැත්වීමේ අරමුණු, පෙරහැර පවත්වන කාල සීමාව, වාර්තා විධි, ගායන හා වාදන අවස්ථා, නර්තන අංග හා රංග වස්ත්‍රාභරණ මෙන්ම සැරසිලි ආදී කරුණු පිළිබඳව විස්තරාත්මක අවබෝධයක් ලබා ගැනීමටය.

කතරගම දේවාලයේ ඉදිරිපස දසුනක්

- පෙරහැර පැවැත්වීමේ අරමුණු
 - ☐ බැතිමතුන්ගේ අපල උපද්‍රව දුරු කිරීමට
 - ☐ දේවාශීර්වාදය ලාබගැනීම හා රටට සෙත් පැතීම
 - ☐ වර්ෂාව හා සශ්‍රීකත්වය ලබා ගැනීමට
 - ☐ ස්වාභාවික විපත්වලින් රට බේරා ගැනීමට

- පෙරහැර පවත්වන කාල සීමාව

කප් සිටුවීමෙන් දින 44ක් ගෙවන තැනදී ඵලඹෙන අමාවක දිනය ගෙවී, පුර පැලවිය දිනයේ දි “පුස” නැකතින් කතරගම දේවාල පෙරහැර ආරම්භ වේ. ඇසළ මාසයේ මංගල්‍යය පැවැත්වෙන මුළු කාලය තුළම කතරගම දෙවියන් මිනිස් ලොවට පැමිණ, සිටුවන ලද කපෙහි වාසය කරන බවට විශ්වාසයක් පවතී. ඵමනිසා සිටුවන ලද “කප” පූජා වස්තුවක් ලෙස සලකනු ලබයි.

පෙරහැර හා බැඳී වාර්තා

- ❑ කතරගම දේවාලයේ සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන ප්‍රධාන මංගල්‍ය උත්සව තුනකි
 - ❑ අවුරුදු මංගල්‍යය
 - ❑ ඇසල උත්සවය
 - ❑ ඉල් මහ මංගල්‍යය
- ❑ පෙරහැර ආරම්භයේ දී “වත බැඳීම” නම් වාර්තයක් සිදුකරනු ලබයි. වත බැඳීම යනු දේවානරාණ ගෙන යන ඇතු පිට වස්ත්‍ර ඇතිරීමයි.
- ❑ ගිහි පැහීම, බිම පෙරලීම, කටු ගැසීම ආදී දූෂ්කර වාර්තා විධි කතරගම දේවාල පෙරහැර තුළ දැකිය හැකි අතර මෙය දෙවියන් වෙනුවෙන් දැඩි භක්තිය ප්‍රකාශ කිරීමට සිදුකරනු ලබයි.
- ❑ මගුල් පෙරහැර පැවැත්වෙන දිනයේ දී කැවුම් කිරීමත් සැකසීම වාර්තයකි. මෙම කැවිලි සකස් කරනුයේ දේවාලයේ තේවාකරුවෙකු වන “ගම්පහ විද්‍යානේ” විසිනි

වත බැඳීමේ වාර්තය සිදුකරන අවස්ථාව

කටු ගැසීම

ගිහි පැහීම

ගායන හා වාදන අවස්ථා

- ❑ ඇසල පුරපසළොස්වක ගෙවී අව පැළවිය ලබන දිනයේ දී “වේගවත් පෙරහැර” එසේත් නොමැතිනම් “දුවන පෙරහැර” ලෙස හැඳින්වෙන විශේෂ පෙරහැරක් පැවැත්වේ. මෙහිදී “මහා දේවාලයෙන්” නික්මෙන පෙරහැර “වල්ලි අම්මා” දේවාලය වෙත ගමන් කිරීමෙන් පසුව විශේෂ හේවිසි වාදනයක් සිදුකරනු ලබයි. නිලධාරීන් ඉදිරියේ පැවැත්වෙන මෙම හේවිසි වාදනයේදී එම අවස්ථාවට පමණක් සැකසුන බෙර පදයක් වාදනය වන අතර එය “වීර පදය” ලෙස හැඳින්වේ.

- ☐ දුමළු බෙරය, නාගස්වරම් ආදී භාණ්ඩ වාදනය කෙරේ.
- ☐ දෙවියන් වැඩිම කරවීම සිදු කරන්නේ මහා දේවාලයෙන් ලබාගත් පිරිත් පැන්, දේවාලය පුරා ඉසීමෙන් හා දේවාලය තුළ තැන්පත් කිරීමෙන් පසුවය. එහිදී “හරෝ හරා” යන පාඨය කියන අතර තූරිය වාදන, සණ්ඨා නාද හා සීනු නාද සිදු කරනු ලබයි.
- ☐ ස්තෝත්‍ර හා ද්විධ ගීතිකා ගායනා කරන්නන් මෙන්ම පන්දම්කරුවන්, සුවඳ දිය හා මල් ඉසින්නන්, මග පිරිසිදු කිරීම සඳහා කහ දියර ඉසින්නන් පෙරහැරේ දෙපසින් ගමන් කරයි.

• නර්තන අංග හා රංග වස්ත්‍රාභරණ

- ☐ උඩරට පහතරට හා සබරගමු යන නර්තන සම්ප්‍රදායන් තුනටම අයත් නර්තන අංග දැකිය හැකිය

දේශීය ගැමි නැටුම්

කුළු	වාමර
ගොයම්	වේවැල්
රබන්	තාලම්
සවරන්	ලී කෙළි

විවිධ නිර්මාණ නර්තන

සිංහ නැටුම
හනුමන්තා නැටුම
මොණර නැටුම

ද්විධ සංස්කෘතිය හ ඛැඳි නර්තන

කාවඬි නර්තනය
කොහොඹ කළය නර්තනය

සාම්ප්‍රදායික බෙර වාදන ඇදුම් කට්ටල, සාම්ප්‍රදායික ඇදුම් කට්ටල මෙන්ම විවිධ ලෙස නිර්මාණය කරන ලද ඇදුම් කට්ටල් හා ආභරණ භාවිතා කරයි

ස්ත්‍රී, පුරුෂ, බාල, මහළු සියළුදෙනා හට පෙරහැර සඳහා නර්ථනයෙන් දායක විය හැක.

පහතරට නර්ථන සම්ප්‍රදායට අයත්
චඩ්ග පටුන

මොණර නැටුම්

වේටැල් නැටුම

බෙර වාදන ශිල්පීන්

උඩරට නර්ථන සම්ප්‍රදායට අයත්
චෙස් නැටුම

සබරගමු නර්ථන සම්ප්‍රදායට අයත්
සළු පඳය

කාචඩ්

ගනුමන්තා නැටුම

සැරසිලි

- පෙරහැරේ වැඩම කරවන ශුද්ධ වස්තු හා දේවරූප, වාසනාමේදිය නම් ස්ථානය වෙත ගෙන යන්නේ කපුරාල වන අතර, දේවාරයේ සිට මේදිය තෙක් වූ මාර්ගය රතු පලසක් අතුරා සුදු වියනකින් සරසයි. මෙහිදී කපුරාල මුඩවාඩමකින් හා තලප්පාවකින් සැරසී සිටියි.
- නොයෙක් ලෙස සරසන ලද අලි ඇතුන්
- පෙරහැර මග දෙපස ඇති විදුලි බුබුළු හා වීථි සැරසිලි
- පෙරහැර ඉදිරියෙන්ම ඉර හඳ නිරූපණය කෙරෙන සිංහල ඡත්‍ර ද සේසත් හා දිසා කොඩි දරන්නන් ගමන් කරයි.
- දෙවනුව නිලමේ ඇදමෙන් සැරසුණු ඛස්නායක නිලමේ සහ දේවාරයේ ලේකම්වරයා දැකිය හැක. ඔවුන් දෙදෙනා දෙපස කපුරු හා පහන් ඇතැති තේවාකරුවන් දෙදෙනෙක් සිටිති.
- දෙවියන් වැඩමවන ඇතු පිට මහා දේවාරයේ තේවාට කරන ප්‍රධාන කපුරාල මුඩවාඩමකින් සැරසී ගමන් කරයි. ඇතු පිටුපසින් ආලත්ති අම්මලා ගමන් කරයි.

මුතු කුඩ සහ සේසත් රැගෙන යන්නන්

ආලත්ති අම්මාවරුන්

පෙරහැර සඳහා සරසන ලද ඇතෙක්

විදුලි බුබුළුවලින් සරසන ලද වීථි